ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ"
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

"ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ ΚΑΙ ΕΝΩΣΗ 1911-1913"

Κεφάλαιο 3
Α΄ Βαλκανικός πόλεμος – η δεύτερη φάση και το τέλος του.
Η διάσκεψη ειρήνης και η συνθήκη του Λονδίνου.
Οι προϋποθέσεις του Β΄ Βαλκανικού πολέμου.

3.1 Ο πόλεμος συνεχίζεται

Σε εφαρμογή της ανακωχής, οι εμπόλεμες χώρες, με εξαίρεση την Ελλάδα που δεν δεσμευόταν από αυτή, διέκοψαν τις επιχειρήσεις στα διάφορα μέτωπα για δύο μήνες (20 Νοεμβρίου 1912 έως 20 Ιανουαρίου 1913). Οι ελληνικές δυνάμεις συνέχιζαν τις πολεμικές επιχειρήσεις στην ξηρά (Ήπειρο), με στρατηγική επιδίωξη την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, και στη θάλασσα. Ενισχυμένη από δυνάμεις που είχαν φθάσει από τη Μακεδονία, η στρατιά της Ηπείρου κατέλαβε τα Πεστά (29 Νοεμβρίου), όπου τα οθωμανικά στρατεύματα είχαν παραμείνει οχυρωμένα για δύο μήνες. Στη συνέχεια, οι ελληνικές δυνάμεις ακινητοποιήθηκαν μπροστά στο Μπιζάνι.

Σε διπλωματικό επίπεδο, την ίδια ημέρα ξεκινούσε στο Λονδίνο η διάσκεψη της ειρήνης, αρχικά με τη συμμετοχή μόνο αντιπροσώπων των Δυνάμεων. Σε αυτή προήδρευε ο υπουργός Εξωτερικών της Αγγλίας σερ Έντουαρντ Γκρέι. Στις 3 Δεκεμβρίου συγκλήθηκε διάσκεψη στην οποία μετείχαν οι εκπρόσωποι των εμπόλεμων. Στην πραγματικότητα επρόκειτο για δύο παράλληλες διαδικασίες. Επικεφαλής της ελληνικής αντιπροσωπείας τέθηκε ο Ελευθέριος Βενιζέλος. Όμως, σύντομα διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχε έδαφος συνεννόησης, καθώς η Οθωμανική αυτοκρατορία δεν ήταν διατεθειμένη να συναινέσει στο διαμελισμό του

ευρωπαϊκού της τμήματος. Η Πύλη απαντούσε αρνητικά στις αξιώσεις των βαλκανικών χωρών για παραχώρηση των εδαφών από τον Εύξεινο Πόντο και τον Ελλήσποντο ως την Αδριατική, καθώς και των νησιών του Αιγαίου. Οι αντιπροτάσεις της να διατηρήσει το μεγαλύτερο μέρος της ανατολικής Θράκης (βιλαέτι Αδριανούπολης), την Κρήτη και τα νησιά, ενώ η Μακεδονία να ανακηρυχθεί αυτόνομη επαρχία κάτω από την επικυριαρχία της, δεν άφηναν περιθώρια για συμφωνία.

Μετά την εκπνοή της ανακωχής και καθώς οι διαπραγματεύσεις στο Λονδίνο είχαν αποβεί άκαρπες, στις 21 Ιανουαρίου ο Α΄ Βαλκανικός πόλεμος εισήλθε στη δεύτερη φάση του. Όλο αυτό το διάστημα στο ηπειρωτικό μέτωπο ο συνεχής πόλεμος θέσεων και οι κακουχίες από τις εξαιρετικά δυσμενείς συνθήκες του χειμώνα 1912-13, που ήταν από τους βαρύτερους των τελευταίων ετών, ταλαιπωρούσαν και τις δύο πλευρές. Μετά από ολιγοήμερη αναστολή των επιχειρήσεων, οι ελληνικές δυνάμεις ανασυγκροτημένες ρίχνονταν και πάλι στη μάχη. Η επίθεση κατά του Μπιζανίου υπό τις διαταγές του Κωνσταντίνου, που είχε στο μεταξύ αναλάβει επικεφαλής της στρατιάς Ηπείρου, ξεκίνησε στις 27 Ιανουαρίου. Προηγουμένως, ο Οθωμανός διοικητής των Ιωαννίνων Εσάτ πασάς είχε απορρίψει πρόταση του Κωνσταντίνου, που θεωρούσε δεδομένη την ήττα της Τουρκίας, να παραδώσει αμαχητί την πόλη. Οι ελληνικές επιθέσεις ήταν επαναλαμβανόμενες, αλλά οι οθωμανικές δυνάμεις αντιστέκονταν και συχνά προέβαιναν σε αντεπιθέσεις. Οι σφοδρές μάχες του

πυροβολικού των δύο πλευρών ήταν συνεχείς, σχεδόν σε καθημερινή βάση. Στις 20 Φεβρουαρίου εξαπολύθηκε η τελική γενική επίθεση του ελληνικού στρατού. Ο Εσάτ πασάς, μπροστά στη διαφαινόμενη απόλυτη επικράτηση των αντιπάλων του, εμφανίστηκε αυτή τη φορά διατεθειμένος να παραδοθεί άνευ όρων. Τα ξημερώματα της επομένης στο στρατηγείο του Εμίν Αγά υπογράφηκε το πρωτόκολλο παράδοσης. Περισσότεροι από 20.000 Τούρκοι στρατιώτες αιχμαλωτίστηκαν. Στις 22 Φεβρουαρίου ο ελληνικός στρατός εισήλθε θριαμβευτικά στην πόλη.

Σε αντίθεση με τη μακεδονική εκστρατεία, όπου ο ελληνικός στρατός δεν συνάντησε ιδιαίτερες δυσκολίες, στην Ήπειρο η κατάσταση ήταν εντελώς διαφορετική. Οι οθωμανικές δυνάμεις είχαν προετοιμάσει προσεκτικά τη γραμμή οχυρώσεων, περιορίζοντας σημαντικά τις δυνατότητες επίθεσης των Ελλήνων. Η αξιοποίηση ενός περιορισμένου αριθμού διαβάσεων ήταν ουσιαστικά ανέφικτη, καθώς οι Τούρκοι τις κάλυπταν με επαρκή συγκέντρωση πυρών πυροβολικού. Οι σοβαρές απώλειες στα πεδία της μάχης και, κυρίως, εξαιτίας των δυσμενών καιρικών συνθηκών και της υπερκόπωσης είχε κλονίσει το ηθικό των ανδρών του ελληνικού στρατού. Η πολιορκία του Μπιζανίου και γενικότερα οι επιχειρήσεις στο ηπειρωτικό μέτωπο ήταν οι μόνες της περιόδου 1912-13, που είχαν χαρακτηριστικά σύγχρονου πολέμου με μαζικές απώλειες και θα μπορούσαν σε αυτό το επίπεδο να συγκριθούν με τις επιχειρήσεις του Α΄ Παγκόσμιου πολέμου. Είναι ενδεικτικό ότι ενώ η απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης απαίτησε προσπάθεια

τριών εβδομάδων, η παράδοση των Τούρκων και η είσοδος του ελληνικού στρατού στα Ιωάννινα κατέστησαν εφικτές μετά από αδιάκοπη πολιορκία τριών μηνών. Γενικότερα, οι πολεμικές απώλειες στην Ήπειρο ήταν διπλάσιες σε σύγκριση με αυτές της μακεδονικής εκστρατείας.

Μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων, οι ελληνικές δυνάμεις κινήθηκαν προς βορρά. Τις επόμενες ημέρες απελευθερώθηκαν το Μαργαρίτι, η Πάργα, οι Φιλιάτες, το Λεσκοβίκι, η Κόνιτσα και η Πρεμετή. Στις 3 Μαρτίου απελευθερώθηκε η Κλεισούρα, το Αργυρόκαστρο και το Δέλβινο. Την ίδια μέρα ο ελληνικός στρατός έφθασε στους Αγίους Σαράντα και την επομένη στο Τεπελένι. Η απελευθέρωση της Ηπείρου είχε ολοκληρωθεί. Ο Βενιζέλος είχε προσδιορίσει με ακρίβεια τη γραμμή Κλεισούρας-Χειμάρρας ως απώτατο όριο των ελληνικών διεκδικήσεων. Στη συνέχεια, το μεγαλύτερο τμήμα του στρατού Ηπείρου σταδιακά μεταφέρθηκε στη Μακεδονία, όπου ήδη είχε αρχίσει να διαφαίνεται η πιθανότητα μιας πολεμικής σύρραξης με τη Βουλγαρία.

3.2 Από τον Γεώργιο στον Κωνσταντίνο

Στις 5 Μαρτίου η ελληνική και η διεθνής κοινή γνώμη συγκλονίστηκαν από τη δολοφονία του βασιλιά Γεώργιου στη Θεσσαλονίκη. Ο Γεώργιος συμπλήρωνε μισό αιώνα στον ελληνικό θρόνο και ήταν ιδιαίτερα αγαπητός. Αμέσως μετά την

απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης, είχε εγκατασταθεί στην πόλη για να υπογραμμίσει την ελληνικότητά της. Η συνεργασία του με τον Βενιζέλο, παρά τις αρχικές επιφυλάξεις, είχε εξελιχθεί ομαλά, ιδιαίτερα από τη στιγμή που ο πρωθυπουργός επέβαλε στην κοινή γνώμη την αποδοχή της συνύπαρξης και συνεργασίας αντί της ευθείας σύγκρουσης με τα ανάκτορα. Βασιλιάς και πρωθυπουργός είχαν αναπτύξει σχέσεις αμοιβαίας εκτίμησης και σεβασμού. Ο Γεώργιος αναγνώριζε την ικανότητα του Βενιζέλου στην προώθηση σημαντικών μεταρρυθμίσεων και είχε επιλέξει να μην παρεμβαίνει στην άσκηση της εκτελεστικής εξουσίας. Όσον αφορά το διεθνή προσανατολισμό της χώρας, συμμερίζονταν την άποψη ότι η Ελλάδα έπρεπε να καλλιεργεί σχέσεις φιλίας και συνεργασίας με τη Μεγάλη Βρετανία, που ήταν η κορυφαία ναυτική δύναμη της εποχής. Σύμφωνα με την επίσημη εκδοχή, ο δολοφόνος του βασιλιά, Αλέξανδρος Σχινάς, ένας περιθωριακός άνεργος δάσκαλος από τις Σέρρες, ενήργησε μόνος. Ωστόσο, η αυτοκτονία του, λίγο μετά τη σύλληψή του, δεν άφησε περιθώρια να διερευνηθούν τα κίνητρά του και επέτρεψε να αναπτυχθούν διάφορες θεωρίες, που τον παρουσίαζαν ως όργανο των γερμανικών μυστικών υπηρεσιών, οι οποίες επεδίωκαν να θέσουν υπό τον έλεγχό τους το θρόνο και την ελληνική εξωτερική πολιτική.

Ο Κωνσταντίνος, που διαδέχθηκε τον πατέρα του, βρισκόταν εγγύτερα στη Γερμανία. Συγκρινόμενος με τον Γεώργιο, ήταν άπειρος και δεν διέθετε ιδιαίτερες ικανότητες. Ήδη ως διάδοχος και αρχηγός του στρατού είχε αφήσει να διαφανούν οι

αντισυνταγματικές αντιλήψεις του. Πίστευε ότι τα ανάκτορα έπρεπε να χαράσσουν την εξωτερική πολιτική και η κυβέρνηση να περιορίζεται στη διαχείριση των εσωτερικών ζητημάτων. Η επιρροή που του ασκούσαν η σύζυγός του Σοφία, αδελφή του Γερμανού αυτοκράτορα και το γερμανόφιλο επιτελείο του ήταν αποφασιστική. Η άνοδος του Κωνσταντίνου στο θρόνο αποτέλεσε την αρχή του τέλους για την αρμονική συνύπαρξη του Βενιζέλου με τα ανάκτορα. Το νέο βασιλιά διαδέχθηκε στην ηγεσία του στρατεύματος ο Παναγιώτης Δαγκλής.

Την απελευθέρωση των Ιωαννίνων ακολούθησε στις 13 Μαρτίου η κατάληψη της Αδριανούπολης, μετά από πεντάμηνη πολιορκία, από τους Βούλγαρους με τη συνδρομή ισχυρής δύναμης σερβικού πυροβολικού. Στις 9 Απριλίου οι Μαυροβούνιοι κατέλαβαν τη Σκόδρα μετά από πολιορκία που είχε διαρκέσει έξι μήνες. Στη συνέχεια ο έλεγχος της πόλης πέρασε σε διεθνές στρατιωτικό απόσπασμα και οι δυνάμεις των Μαυροβουνίων αποχώρησαν. Σε συμβολικό επίπεδο αυτές οι τρεις πόλεις αποτελούσαν τα τελευταία οθωμανικά οχυρά. Η απώλειά τους επισφράγιζε τη δεινή ήττα της αυτοκρατορίας. Μέσα σε ένα εξάμηνο το μεγαλύτερο μέρος της Ευρωπαϊκής Τουρκίας είχε απελευθερωθεί και μία νέα τάξη πραγμάτων διαμορφωνόταν στην περιοχή. Υπό το βάρος αυτών των εξελίξεων, η αυτοκρατορία απευθύνθηκε στις Δυνάμεις, ζητώντας τη μεσολάβησή τους για τον τερματισμό του πολέμου.

3.3 Το τέλος του πολέμου

Στις αρχές Απριλίου μετά από σχετική νότα των Δυνάμεων, η Ελλάδα και η Σερβία συμφώνησαν να διακόψουν τις εχθροπραξίες με την Τουρκία, ενώ η Βουλγαρία υπέγραψε νέα ανακωχή, δίμηνης διάρκειας, στην Τσατάλτζα. Αντίστοιχη συμφωνία υπεγράφη μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας για τον τερματισμό του αποκλεισμού των παραλίων της Ηπείρου και της Αλβανίας από θαλάσσης. Ωστόσο, μέχρι την οριστική υπογραφή της συνθήκης ειρήνης, θα συνεχιζόταν από το ελληνικό ναυτικό ο αποκλεισμός των παραλίων της Μικράς Ασίας και των στενών του Ελλήσποντου.

Μετά από πολύμηνες διαπραγματεύσεις, συνεννοήσεις και διαβήματα στις 17 Μαΐου υπεγράφη στο Λονδίνο η προκαταρκτική συνθήκη ειρήνης. Στις διαπραγματεύσεις κρίσιμο ρόλο είχαν διαδραματίσει οι κυβερνήσεις των Μεγάλων Δυνάμεων (Γερμανία, Αυστροουγγαρία, Γαλλία, Μεγάλη Βρετανία, Ιταλία, Ρωσία), που τελικά επέβαλαν στις εμπόλεμες χώρες, εκτός του Μαυροβουνίου, την αποδοχή ενός κειμένου συνθήκης.

Σύμφωνα με αυτή:

- Το σύνολο των εδαφών της αυτοκρατορίας στην ευρωπαϊκή ήπειρο, που βρίσκονταν δυτικά της γραμμής Αίνου–Μηδείας, δηλαδή από τις εκβολές του ποταμού Έβρου ως τη Μαύρη Θάλασσα, εκτός της Αλβανίας, που είχε ανακηρυχθεί ανεξάρτητη ηγεμονία, παραχωρήθηκε στα συμμαχικά βαλκανικά κράτη. Οι

Δυνάμεις αναλάμβαναν να διευθετήσουν τα σύνορα και το καθεστώς του νεοσύστατου αλβανικού κράτους

- Η Πύλη παραιτήθηκε από κάθε δικαίωμα επικυριαρχίας στην Κρήτη, που τυπικά παραχωρήθηκε στα τέσσερα βαλκανικά κράτη. Η συγκεκριμένη διατύπωση ουσιαστικά ισοδυναμούσε με παραχώρηση στην Ελλάδα, καθώς καμία άλλη χώρα δεν είχε βλέψεις για το νησί. Ήδη από τον Φεβρουάριο στη νησίδα που βρίσκεται στην είσοδο του κόλπου της Σούδας, μετά την αποχώρηση και του τελευταίου πολεμικού πλοίου των Δυνάμεων, η τουρκική σημαία, το σύμβολο της επικυριαρχίας της Πύλης, είχε αντικατασταθεί από την ελληνική.

- Οι Δυνάμεις αναλάμβαναν να ρυθμίσουν την τύχη των νησιών του ανατολικού Αιγαίου και της χερσονήσου του Άθω.

Η συνθήκη προέβλεπε ακόμη τη συγκρότηση διεθνούς οικονομικής επιτροπής, η οποία θα ρύθμιζε μια σειρά από ζητήματα, όπως οι πολεμικές αποζημιώσεις, το οθωμανικό χρέος, το οποίο θα επωμίζονταν οι σύμμαχοι αναλογικά με τα εδάφη που θα προσαρτούσαν κ.ά. Ο διακανονισμός μιας σειράς ζητημάτων σχετικών με την απόδοση των αιχμαλώτων, τη δικαστική εξουσία, την εθνικότητα και τις εμπορικές σχέσεις θα γινόταν στη βάση ειδικών διμερών συμφωνιών μεταξύ των ενδιαφερόμενων.

Την επαύριον της υπογραφής της συνθήκης του Λονδίνου καμία από τις συμμαχικές χώρες δεν ήταν ικανοποιημένη. Στις τάξεις τόσο

των νικητών όσο και των Δυνάμεων είχαν ήδη ανακύψει σοβαρότατες διαφωνίες γύρω από τη διευθέτηση ορισμένων κρίσιμων ζητημάτων που παρέμεναν σε εκκρεμότητα: της διανομής των εδαφών της ευρωπαϊκής Τουρκίας, της ρύθμισης των ελληνοαλβανικών συνόρων και της τύχης των νησιών του Αιγαίου.

Η στρατηγική επιλογή του Βενιζέλου να προσχωρήσει η Ελλάδα στο βαλκανικό μέτωπο είχε δικαιωθεί. Είχε επαληθευθεί η πρόβλεψή του ότι η προέλαση του ελληνικού στρατού θα δημιουργούσε τετελεσμένα και στην πράξη θα μπορούσε να αποτραπεί η εφαρμογή της σερβοβουλγαρικής συνθήκης για διανομή των εδαφών, που υποτιμούσε τη θέση της Ελλάδας στη Βαλκανική και δεν λάμβανε υπόψη τις ελληνικές διεκδικήσεις. Η ελληνική πλευρά υπογράμμιζε τη συμβολή των δικών της δυνάμεων στην ξηρά και κυρίως στη θάλασσα, που είχε ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό της επικοινωνίας των τουρκικών στρατευμάτων στα διάφορα μέτωπα με τη Μικρά Ασία. Επιπλέον, πρότεινε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διανομής των εδαφών, το οποίο προέβλεπε τα Στενά να τεθούν υπό διεθνές καθεστώς, η περιοχή μεταξύ Νέστου-Καβάλας να παραχωρηθεί στη Βουλγαρία και στην Ελλάδα να περιέλθουν η Θεσσαλονίκη, η Καβάλα και η Αυλώνα. Επίσης, η ελληνική κυβέρνηση υποστήριζε την εδραίωση ενός διαβαλκανικού διακρατικού σχηματισμού.

Από τη μεριά της, η Βουλγαρία επεδίωκε να κατοχυρώσει ηγεμονικό ρόλο στην περιοχή, επικαλούμενη τη συμβολή των

δυνάμεών της στη νίκη. Θεωρούσε ότι δικαιωματικά έπρεπε να προσαρτηθούν στο βουλγαρικό κράτος η Θράκη και το μεγαλύτερο μέρος της Μακεδονίας και εμφανιζόταν διατεθειμένη να παραχωρήσει στην Ελλάδα μόνο την Κρήτη και τα νησιά του Αιγαίου. Επίσης, διεκδικούσε εδάφη που είχε καταλάβει η Σερβία, η οποία με τη σειρά της επεδίωκε την αναθεώρηση της συμφωνίας της με τη Βουλγαρία του Μαρτίου 1912, καθώς μετά την ίδρυση αλβανικού κράτους δεν διέθετε διέξοδο στην Αδριατική.

Οι προστριβές μεταξύ των συμμάχων, ιδιαίτερα της Βουλγαρίας από τη μία πλευρά και της Ελλάδας και της Σερβίας από την άλλη, από τις πρώτες ώρες της συνύπαρξης των στρατευμάτων τους στην περιοχή ήταν συνεχείς. Ήδη από τον Φεβρουάριο είχαν καταγραφεί οι πρώτες ελληνοβουλγαρικές συγκρούσεις σε διάφορες περιοχές της Μακεδονίας (Αλμωπία, Νιγρίτα, Ασπροβάλτα). Η βουλγαρική επιθετικότητα στην ευρύτερη περιοχή κορυφώθηκε στα τέλη Απριλίου και συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση ως τον Ιούνιο. Στη Θεσσαλονίκη, που εξακολουθούσε να αποτελεί μήλον της έριδος και οι Βούλγαροι δεν έκρυβαν την επιδίωξή τους να γίνουν οριστικοί κύριοι της πόλης, σχεδόν σε καθημερινή βάση η παρουσία των βουλγαρικών στρατευμάτων προκαλούσε αψιμαχίες. Η αυξανόμενη βουλγαρική επιθετικότητα ανησύχησε τον Κωνσταντίνο και τον Βενιζέλο, οι οποίοι έσπευσαν επί τόπου προκειμένου να εκτιμήσουν την κατάσταση. Στις 21 Μαΐου υπογράφηκε στη Θεσσαλονίκη ελληνοβουλγαρικό πρωτόκολλο καθορισμού ουδέτερης γραμμής διαχωρίσεως των δύο στρατών

από τη λίμνη Δοϊράνη στο λιμάνι των Ελευθερών. Επρόκειτο για μία προσωρινή διευθέτηση για την αποφυγή προστριβών ανάμεσα στις δύο πλευρές, που δεν καθόριζε τα μελλοντικά σύνορα και έγινε δεκτή με επιφυλακτικότητα από τον ελληνικό Τύπο, που θεωρούσε ότι με αυτόν τον τρόπο οι Βούλγαροι κέρδιζαν χρόνο για να προετοιμάσουν αιφνιδιαστική επίθεση στη Θεσσαλονίκη. Την ίδια μέρα καθορίστηκε διαχωριστική γραμμή μεταξύ του βουλγαρικού και του σερβικού στρατού, που από τον Απρίλιο βρίσκονταν συνεχώς σε προστριβές, καθώς οι Βούλγαροι επεδίωκαν να απομακρύνουν τους Σέρβους από τα διαφιλονικούμενα εδάφη που είχαν κατακτήσει. Η Σόφια για μία ακόμη φορά υπερεκτιμούσε την πολεμική της ισχύ και θεωρούσε ότι θα μπορούσε να επικρατήσει σε μία νέα πολεμική αναμέτρηση με αντιπάλους τους μέχρι πρότινος συμμάχους της.

Η στάση της Βουλγαρίας ωθούσε την Ελλάδα και τη Σερβία στην επιδίωξη στενότερης συνεργασίας προκειμένου να εξασφαλιστούν απέναντι στον εντεινόμενο ηγεμονισμό της Σόφιας. Μόλις δύο ημέρες μετά την υπογραφή της συνθήκης ειρήνης με την Τουρκία, στις 19 Μαΐου οι δύο χώρες συνήψαν μυστικά στη Θεσσαλονίκη δεκαετή ελληνοσερβική αμυντική συνθήκη και συναφή στρατιωτική σύμβαση. Είχε προηγηθεί την 1η Μαΐου η υπογραφή ελληνοσερβικής στρατιωτικής σύμβασης. Ελλάδα και Σερβία αναλάμβαναν την υποχρέωση αμοιβαίας συνδρομής σε περίπτωση απρόκλητης επίθεσης της Βουλγαρίας. Επίσης, η συνθήκη προέβλεπε τη διανομή των εδαφών που είχαν απελευθερωθεί

μεταξύ των δύο χωρών και την πρόσβαση της Σερβίας στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης.

Τα σύννεφα ενός νέου πολέμου στα Βαλκάνια, μόλις δύο μήνες μετά το τέλος των εχθροπραξιών του προηγούμενου, είχαν πλέον πυκνώσει επικίνδυνα.